

Bestuursdienst

Telefoon (5.1.2e / 5.1.2e)
Onderwerp Concept werkplan Energy Valley 2007- 2008

Aan de leden van de raad van de
gemeente Groningen
te
GRONINGEN

GRIFFIE	
reg.nr.	GR 07.1396826 ✓
ingek.	26 APR 2007 ✓
class.	-2.07.51
te beh. door:	GR
kopie gez. aan:	

Datum 26 APR 2007

Bijlage(n) div.

Ons kenmerk RO 07.1392983

Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte dames en heren,

Vanaf de start van Energy Valley in 2000 is de gemeente Groningen actief betrokken bij deze organisatie, zowel inhoudelijk als financieel ondersteunend. Hierbij ontvangt u, zoals toegezegd, het concept werkplan 2007-2008. In deze brief lichten we de organisatie van Energy Valley en de voortgang van de aandachtsgebieden voor de gemeente Groningen toe.

Energy Valley is een publiek privaot samenwerkingsverband om de energieactiviteiten in Noord-Nederland uit te laten groeien tot een cluster van (inter)nationale betekenis, met als doel de economie en werkgelegenheid van Noord-Nederland te versterken. Dit Noord-Nederlandse energiecluster is door het Rijk als één van de landelijke Pieken in de Delta aangemerkt. Het centrum van de kennisgerelateerde activiteiten ligt in de gemeente Groningen bij het Energy Delta Institute (een internationale opleiding voor kader in de gaswaardeketen), het Energy Delta Research Centre (het energie onderzoeksinstituut van de RUG) en het Multi Utility Laboratorium van de Hanzehogeschool. Deze ontwikkelingen hebben geleid tot een groei van circa 400 banen in de afgelopen jaren.

Rechtsvorm.

Energy Valley is een stichting met een raad van toezicht onder leiding de Commissaris van de Koningin van Groningen. In de huidige projectperiode, tot 2008, is de gemeente Groningen betrokken bij Energy Valley via het participantenplatform, waarin wethouder Dijkstra deelneemt. Ook heeft de gemeente een zetel in de ambtelijke begeleidingscommissie. Energy Valley is betrokken bij de Taskforce Duurzaamheid onder het Akkoord van Groningen, en participeert actief in diverse dossiers rond energie en duurzaamheid. Ook aan het duurzaamheidsprogramma van de gemeente levert Energy Valley actief input.

Voor de periode tot 2008 heeft Energy Valley een concept actieprogramma opgesteld, dat u als bijlage A aantreft. De inhoud van dit werkplan is ambtelijk met de gemeente Groningen en de provincies afgestemd en in het participantenplatform besproken. Het

werkplan zal formeel geaccordeerd worden door de Raad van Toezicht en het stichtingsbestuur.

Aandachtgebieden.

Voor de periode van 2005 tot juli 2008 heeft de gemeente een bijdrage verleend van 250 duizend euro vanuit het Economisch Businessplan.

Voor deze bijdrage zijn, naast de algemene doelstelling van Energy Valley, in de subsidiebeschikking vier speciale aandachtsgebieden voor de stad Groningen afgesproken. Deze gebieden betreffen: duurzame mobiliteit, energie uit biomassa/afval, energie in de bebouwde omgeving en energie en ICT. In de bijlage B vindt u een rapportage over deze activiteiten.

Toekomst Energy Valley.

De huidige projectperiode loopt tot en met 2008, gevolgd door een evaluatie. Onze inzet is, ook in relatie tot onze eigen duurzaamheidsambities om continuïteit te bewerkstelligen voor dit initiatief. Dit is te meer van belang gezien de nationale aandacht die het Noord-Nederlandse energiecluster reeds krijgt in de bepalende beleidsnota's. De groei aan bedrijvigheid, toename van werkgelegenheid en versterking van Groningen als kennisstad onderstrepen de economische voordelen van de sector. In toenemende mate sluit Energy Valley aan bij internationale programma's, in het bijzonder in het kader de Noordelijke Ontwikkelingsas. Kernpunten zijn duurzame mobiliteit en duurzaamheid in de bebouwde omgeving. Deze kernpunten zijn uiteraard gekozen met het oog op het Groninger duurzaamheidsprogramma.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben ingelicht.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,

5.1.2e

de secretaris

5.1.2e

Bijlage A.
Concept werkplan Energy Valley 2007-2008.

1. Inleiding

Afgelopen periode is de energiecluster in Noord-Nederland verder in betekenis toegenomen. Belangrijke stappen zijn gezet op het gebied van internationale positionering in de gasdistributie (gasrotonde), uitbreiding van de centrale elektriciteitopwekking en diverse duurzame energie ontwikkelingen. De voortgang is gerapporteerd in de 'voortgangsnotitie Energy Valley 2006' en zal hier niet in detail worden herhaald.

Energy Valley is er op gericht de verschillende energieactiviteiten te bundelen en zichtbaar te maken als integraal cluster. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in activiteiten op de pijlers conventionele energiebedrijvigheid, energietransitie en energiekennis. Het coördinatiebureau is aanjager voor relevante ontwikkelingen en fungeert als netwerkorganisatie voor bedrijven, (semi-)overheden en kennisinstellingen die invulling geven aan de Energy Valley ambitie. De inzet van het coördinatiebureau concentreert zich daarbij op algemene activiteiten ter ondersteuning van de energiecluster en het stimuleren van projecten per pijler.

Het totaal aan projecten maakt deel uit van de energiecluster Energy Valley. In het kader van de branding en positionering van Noord-Nederland als energieregio worden deze projecten dan ook nadrukkelijk uitgedragen. Hiermee kan de omvang, dynamiek en importantie inzichtelijk worden gemaakt. Hierbij dient onderscheid te worden gemaakt tussen het totaal aan projecten in het kader van Energy Valley en de betrokkenheid van het coördinatiebureau.

De betrokkenheid van het coördinatiebureau varieert per ontwikkelingen en is projectspecifiek. Inschatting is dat circa 50% wordt besteed aan algemene activiteiten ter ondersteuning van de energiecluster in Noord-Nederland. Dit richt zich op activiteiten op het gebied van branding, strategievorming / programmering, (belangen)vertegenwoordiging, informatieoverdracht, vraagafhandeling / doorgeleiding en beleidsvertaling (van EU naar Nederland naar regio naar ondernemer). Deze activiteiten vormen belangrijke randvoorwaarden voor uitbouw van de energiecluster.

De overige inzet wordt specifiek aangewend voor projectondersteuning. Dit richt zich o.m. op vraagarticulatie, innovatiebevordering, draagvlakcreatie, coalitievorming, het verkennen en aanspreken van financieringsopties en het wegnemen van drempels in de projectcyclus (van haalbaarheid naar implementatie naar uitrol). Sommige projecten verlopen autonoom. Hierbij is geen directe betrokkenheid vanuit het coördinatiebureau noodzakelijk. Een deel van de projecten verloopt nagenoeg zelfstandig maar worden desgewenst op onderdelen ondersteund. Door het onderhouden van contacten met de projectnemers kan het proces op afstand worden bewaakt en waar nodig ondersteuning worden geboden. Een aantal (strategische) projecten wordt intensief begeleidt. Hierbij treedt het coördinatiebureau expliciet op als procesfacilitator en worden de projecten van idee tot uitvoering gesteund.

Ingezet is op een programmatische aanpak waarbij de projectmatige ondersteuning vanuit het coördinatiebureau zich concentreert op enkele hoofdthema's. Deze zijn:

- MKB-betrokkenheid
- Schoon fossiel
- HRE-ketel
- Biomassa
- Groen gas
- Duurzame mobiliteit

Hiermee wordt een duidelijk kader geschapen waarbinnen nieuwe en lopende projecten kunnen worden ondersteund. Dit brengt een focus aan in de inzet van het coördinatiebureau. Een lijn die de komende periode zal worden doorgetrokken.

Uitbouw van de energiecluster is nadrukkelijk een inspanning van een groot aantal partijen. Het coördinatiebureau fungeert hierbij als aanjager en 'spin in het web'. Invulling van de Energy Valley ambitie moet tot stand komen door samenwerking tussen bedrijven, (semi-) overheden en kennisinstellingen. Dit zijn uiteindelijk de partijen die Energy Valley vormgeven. Door maatwerk te leveren worden deze partijen zo goed mogelijk ondersteund door het coördinatiebureau.

Voorliggend werkplan schetst op hoofdlijnen de inzet van het coördinatiebureau voor de resterende werkingsperiode tot en met juni 2008. Hierbij is voortgebouwd op de structuur van het werkplan 2006. Per onderdeel is expliciet aangegeven waar de focus ligt en op welke wijze het coördinatiebureau ondersteuning biedt.

2. Branding

De profilering van Noord-Nederland als centrale energieregio is een belangrijke taak van het coördinatiebureau. Nadruk ligt hierbij op het onderscheidende vermogen van de regio op het gebied van de gaswinning en -distributie, CO₂-afvang en -opslag en energietransities zoals bio-energie, duurzame mobiliteit, etc.

Komende periode zal de branding zich op drie niveaus richten:

1. Positionering in het nationale beleid. Het regeerakkoord zet zwaar in op klimaat, energie duurzaamheid en innovatie. Het coördinatiebureau zal SNN ondersteunen bij het formuleren van een energieakkoord voor het kabinet waarin wordt aangegeven hoe het Noorden invulling kan geven aan de nationale beleidsdoelstellingen. In het verlengde zal in het voorjaar een bijeenkomst worden georganiseerd om Tweede Kamerleden te informeren. Energy Valley zal naar voren worden geschoven als hét voertuig voor implementatie van de nationale transitie- en innovatieambitie voor energie. De verankering in het regionale en lokale beleid is hier onlosmakelijk mee verbonden.
2. Positionering als incubator voor energie-innovaties. Noord-Nederland zal richting het bedrijfsleven nadrukkelijk worden neergezet als ontwikkelgebied voor energietransities en -innovaties. Nadruk zal hierbij liggen op de strategische kernthema's. Hiermee kan Noord-Nederland als aantrekkelijke vestigingsregio voor nieuwe bedrijvigheid op deze thema's fungeren.
3. Betrekken van regionaal bedrijfsleven. Aan de hand van verschillende themasessies en bijeenkomsten zullen de marktkansen voor het regionale bedrijfsleven worden gepromoot om ze te betrekken bij deze ontwikkelingen. Dit moet leiden tot zwaardere verankering van het regionale bedrijfsleven bij de energieontwikkelingen.

Om de inzet op het gebied van branding verder te structureren zal een communicatieplan worden opgesteld met te hanteren richtlijnen en middelen. In ieder geval zal blijvend publiciteit worden gezocht via interviews, artikelen, columns en persberichten in relevante (ondernemers)bladen. Publiciteit rondom projecten is afhankelijk van projecteigenaren. Het coördinatiebureau zal hierbij een ondersteunde rol vervullen door opstellen / verzenden van persberichten, organiseren van bijeenkomsten en informatieoverdracht via het Energy Valley netwerk. Van de papieren nieuwsbrief Resource zullen minimaal 3 edities uitkomen en de elektronische update zal elke twee weken worden rondgestuurd naar de relevante achterban.

De papieren projectenkaart zal de komende periode worden geactualiseerd. Tevens wordt gestart met de nadere inventarisatie van projectgegevens. Value in the Valley heeft hiervoor 2 studenten beschikbaar gesteld. De gegevens zullen worden opgenomen in een databasestructuur die op termijn gekoppeld kan worden aan een online kaartmodule. De website van Energy Valley zal worden uitgebreid en gemoderniseerd. Door toevoeging van een aantal nieuwe functionaliteiten zal de website meer kunnen fungeren als centrale portal om geïnteresseerden verder te helpen (o.a. kennisdatabank, evenementenagenda, overzicht van energieprojecten en -partijen, doorverwijzingen naar onderliggende initiatieven, etc.).

Jaarlijks zullen in het kader van het Energy Valley Platform minimaal 6 bijeenkomsten worden georganiseerd. Enerzijds biedt dit gelegenheid de voortgang breeduit te communiceren anderzijds zullen specifieke sessies worden georganiseerd waarin marktkansen aan de orde zullen komen. De najaarsbijeenkomst wordt gekoppeld aan de Energy Delta Convention die samen met Energy Delta Research Centre en Energy Delta Institute wordt georganiseerd. Het overige jaarprogramma zal worden afgestemd met andere energiebijeenkomsten. Naast eigen bijeenkomsten zal Energy Valley worden vertegenwoordigd tijdens overige relevante bijeenkomsten.

Inzet coördinatiebureau:

- Ondersteuning van SNN bij nationale positionering van Energy Valley als uitleggebied voor nationale energietransitie- en innovatie ambities;
- Profileren van Energy Valley als vestigingslocatie voor nieuwe energiebedrijvigheid middels vertegenwoordiging tijdens - en organisatie van - relevante beurzen / congressen;
- Organisatie van diverse themasessies om het regionale bedrijfsleven te informeren en interesseren voor (grootschalige) investeringsprojecten;
- Opstellen van een communicatieplan voor verdere structurering van brandingactiviteiten;
- Waar nodig ondersteunen van projecteigenaar bij het opstellen en verspreiden van persberichten;
- Publiceren van een nieuwe editie van de papieren projectenkaart en het vormgeven van een projectendatabase voor elektronische publicatie van de projecten;
- Upgraden en moderniseren van de Energy Valley website;
- Organisatie van diverse bijeenkomsten in het kader van het Energy Valley Platform (minimaal 6 per jaar) en medeorganisatie van de Energy Delta Convention 2007

Beoogde resultaten medio 2008:

- Verdere verankering van Energy Valley als regionale invulling van nationaal beleid;
- Nationale herkenning van Noord-Nederland als centrale energieregio;
- Versterkte betrokkenheid van regionaal bedrijfsleven bij energieontwikkelingen;
- Intensivering van de regiomarketing en (pers)publiciteit middels een communicatieplan;
- Een papieren en elektronische projectenkaart met achterliggende projectendatabase;
- Inrichting Energy Valley website als centrale energieportaal voor Noord-Nederland;
- Toonaangevend congrescircuit in het kader van Energy Valley Platform met het Energy Delta Convention als prominent (inter)nationaal energieevent.

3. Uitbouw bedrijfsactiviteiten

De conventionele bedrijfsactiviteiten kennen een redelijke autonome ontwikkeling. Door de positionering van Noord-Nederland als centrale energieregio biedt Energy Valley een koepel voor deze grootschalige energieontwikkelingen. De inzet van het coördinatiebureau zal zich daar waar nodig richten op ondersteunen van een positief ontwikkelingsklimaat en maximalisatie van de regionale spin-off. Een groot deel van de projecten verloopt autonoom. Het thema schoon fossiel zal wel intensief worden ondersteund. Daarnaast zal de betrokkenheid / ontwikkeling van het regionale bedrijfsleven integraal worden meegenomen bij de projectmatige ondersteuning.

A- Schoon fossiel

Noord-Nederland heeft gezien de geologische en regionaal-economische structuur mogelijkheden uit te groeien tot dé expertiseregio voor CO₂-afvang en -opslag. Waarmee uitstekend kan worden aangesloten bij de Europese ambities op dit gebied. Samen met relevante partijen zal een breed gedragen programma worden gedefinieerd op basis waarvan Noord-Nederland een leidende positie kan gaan innemen als Europees expertiseregio voor CO₂-afvang en -opslag. Nadruk ligt daarbij op de creatie van een kennispositie op het gebied van schoon fossiel middels concrete pilots / product-markt-combinaties. Hiervoor zullen verschillende initiatieven worden gebundeld in een gemeenschappelijke aanpak. Specifiek onderdeel hierbij is de financiering vanuit nationale en Europese steunkaders. ZEPP Drachten, opslag in aquifers en mogelijkheden rondom de Nuon-centrale in de Eemshaven zijn concrete mogelijkheden die in dit kader ontwikkeld zullen worden.

Om invulling te geven aan de schoon fossiel ambities dient een brede groep aan bedrijfspartijen (w.o. E&P bedrijven, elektriciteitsproducten, energie-intensieve industrie, ingenieursbedrijven, etc.) en overhedeninstanties zich gezamenlijk in te spannen. Het coördinatiebureau zal richting deze partijen actief opereren als procesaanjager voor formulering van een gemeenschappelijke visie. Hierbij zal expliciet worden gekeken naar (Europese) financieringsopties, regionale spin-off en integratiemogelijkheden met lopende initiatieven.

B- MKB activiteiten / New Business Ventures

Het stimuleren van MKB betrokkenheid en nieuwe bedrijvigheid maakt integraal onderdeel uit van de inzet van het coördinatiebureau. Door de organisatie van diverse (thema)bijeenkomsten zullen bedrijven worden geïnformeerd over mogelijkheden en investeringstrajecten. Samen met TCNN wordt actief ingezet op MKB-betrokkenheid bij projecten. Het energietransitieprogramma Waddenfonds zet in op de ontwikkeling van een venture fonds voor nieuwe energiebedrijvigheid hetgeen verder zal worden uitgewerkt. Voor kenniskapitalisatie en ondernemerschap vanuit de onderzoeks- en opleidingscentra zal de 'Energy Valorizer' worden gerealiseerd (zie ook Kennis & Innovatie).

Het coördinatiebureau zal met de NOM en de stichting TxU diverse bijeenkomsten organiseren om het regionale bedrijfsleven te betrekken bij marktkansen die zich voordoen bij de uitbouw van de energiecluster. Input voor deze sessies zal uit de investeerders zelf komen. Daarnaast zal samen met TCNN de betrokkenheid van het regionale MKB integraal worden meegenomen bij de ontwikkeling van m.n. transitieprojecten. Het coördinatiebureau zal de komende periode actief inzetten op de verdere vormgeving van een venture fonds. De uitvoering hiervan zal niet door het coördinatiebureau ter handen worden genomen, maar er zal een passende modus moten worden gevonden om dit instrument te realiseren.

C- Winningactiviteiten

De winningactiviteiten blijven een belangrijke basis voor de Noordelijke energiecluster. De investeringen die hiermee gemoeid zijn vinden plaats op commerciële basis. Aan de hand van informatieoverdracht en themabijeenkomsten zal het ontwikkelingsklimaat worden ondersteund en zal het regionale MKB zoveel mogelijk worden betrokken. Daarnaast zal met de sector worden gekeken naar mogelijkheden om restgasvelden nuttig aan te wenden. Daarvoor zal een koppeling worden gelegd met de regionale maakindustrie en energievragers. De kennisinfrastructuur rond exploratie en exploitatie zal worden uitgebouwd door realisatie van een Upstream Academy voor het opleiden van olie- en gasingenieurs (zie hoofdstuk Kennis en Innovatie).

Het coördinatiebureau heeft geen betrokkenheid bij (ondersteuning van) de winningactiviteiten. Dit wordt uitgevoerd door de E&P bedrijven. De initiatieven in dit kader zullen wel worden meegenomen in de positionering van Noord-Nederland als Energy Valley. Verder zal samen met de NAM worden bezien hoe het regionale bedrijfsleven kan aanhaken bij de investeringen in dit kader. De themasessies met NOM en stichting TxU zullen hiervoor benut. Voor de restgasvelden is in dit kader reeds een traject gestart met de NAM om samen met het regionale partijen te kijken naar alternatieve benutting. De betrokkenheid bij de vormgeving van de Upstream Academy zal onder kennis & innovatie worden geëxpliciteerd.

D- Gasrotonde

Net als winning is de op- en overslagfunctie voor aardgas cruciaal. De investeringen die gepaard gaan met uitbouw van de Gasrotonde vinden plaats op commerciële basis. De activiteiten worden geplaatst in het kader van Energy Valley om samenhang en economische belang te benadrukken. Het regionale bedrijfsleven zal via themasessies worden betrokken bij investeringstrajecten in dit kader.

Net als bij de winningactiviteiten kent het coördinatiebureau geen directe betrokkenheid bij de projecten in het kader van de Gasrotonde. Diverse bedrijven (w.o. Gasunie, energiebedrijven, ingenieurs, etc.) geven hier invulling aan. De initiatieven zullen wel worden meegenomen in de regiomarketing. Daarnaast zal wederom via de themasessie's met de NOM en stichting TxU het regionale bedrijfsleven worden geïnformeerd en involveert bij marktkansen in dit kader.

E- Elektriciteit

Naast winning en distributie van fossiele brandstoffen speelt Noord-Nederland een toenemende rol van betekenis op het gebied van elektriciteitsopwekking. Zowel grootschalige (Nuon, RWE en Advanced Power), middelgrote (BKB, Omrin, Kollo, Aldel, etc.) en kleinschalige initiatieven versterken de elektriciteitspositie aanzienlijk.

Het coördinatiebureau vervult een faciliterende rol bij de grootschalige investeringsprojecten zonder directe projectbetrokkenheid. Dit wordt uitgevoerd door de energiebedrijven. Samen partijen als Groningen Seaports, NOM, provincies, gemeenten, etc. zullen de randvoorwaarden worden gecreëerd (draagvlak, innovatiebevordering, coalitievorming, infrastructuur, etc.) om de voorgenomen investeringen te realiseren. Specifiek onderdeel hierbij is de samenhang met eerder genoemde schoon fossiel ambitie. Punt van aandacht is de transportcapaciteit die vooral rond de Eemsdelta ontoereikend is. Het initiatief ligt hier bij de provincie Groningen. De middelgrote investeringsprojecten verlopen zelfstandig. Het coördinatiebureau ondersteunt deze initiatieven waar nodig bij de realisatie van deze projecten. De betrokkenheid van het coördinatiebureau bij projecten op het gebied van windenergie en energietransitie zullen verderop in het werkplan aan de orde komen.

F- ICT en Energie

Hoewel de energiegerelateerde ICT-sector een duidelijke groei doormaakt in het Energy Valley gebied is er geen sprake van een gestructureerde uitbouw van deze activiteiten. ICT is in eerste instantie faciliterend aan nieuwe energiesystemen en is op zichzelf slechts beperkt stuwend. De nadruk ligt op bevordering van regionale ICT-betrokkenheid bij energie-innovaties (o.m. Smart Power System en Smart Metering). Binnen de huidige bezetting van het coördinatiebureau worden geen mogelijkheden gezien de energie-ICT als stuwende sector uit te bouwen.

Het coördinatiebureau zal geen actieve inzet plegen voor het uitbouwen van stuwende energie-ICT. De ICT-component zal wel worden meegenomen bij energie(transitie)projecten. Dit geldt met name voor de ontwikkeling van het Smart Power System als sturingssysteem voor decentrale energieopwekking. Dit komt onder energietransitie verder aan de orde.

Inzet coördinatiebureau:

- Procesbegeleiding voor het formuleren van een gemeenschappelijk visie voor uitbouw van Noord-Nederland als kennisregio voor schoon fossiel, met onderliggende productmarkt-combinaties;
- Samen met TCNN het regionale MKB betrekken bij energie(transitie)projecten door informatieoverdracht, coalitiebevordering en organisatie van netwerkbijeenkomsten;
- Medeorganisatie van themasessie's ter bevordering van betrokkenheid regionale MKB bij marktkansen, onder meer op het gebied van winningactiviteiten en de Gasrotonde;
- Uitwerken van de mogelijkheden voor het vormgeven van (een uitvoeringsorganisatie voor) een venture fonds, die mede gevoed kan worden uit het Waddenfonds;
- Samen met overige betrokken instanties de juiste randvoorwaarden creëren voor grootschalige investeringsprojecten voor elektriciteitsopwekking;
- Waar nodig middelgrote investeringsprojecten voor elektriciteitsopwekking ondersteunen bij het verkrijgen van (regionaal) draagvlak, financiering en partners.

Beoogde resultaten medio 2008:

- Inrichting van Energy Valley als Europees expertiseregio voor schoon fossiel, met onderliggende projecten en financieringsopties
- Uitbouw van het energiegerelateerde MKB in Noord-Nederland door gerichte informatieoverdracht en beschikbaarheid ondernemerskapitaal;
- Verdere versterking van de Noord-Nederlandse aardgasindustrie (winnings- en transport) met een nauwe betrokkenheid van aanverwante regionaal MKB;
- Versterkte rol van Noord-Nederland in nationale elektriciteitsproductie met uitbreiding van het opwekkingsvermogen in voorbereiding;

4. Energietransitie

De stimulering van projecten in het kader van de energietransitie vergt verreweg de meeste inzet van het coördinatiebureau. Veelal betreft het initiatieven van brede coalities die relatief intensief dienen te worden begeleid. Het zwaartepunt van de projectmatige ondersteuning vanuit het coördinatiebureau ligt dan ook vooral bij energietransitieprojecten. Hierbinnen ligt de nadruk op ondersteuning van de HRE-ketel, groen gas, biomassa en duurzame mobiliteit.

A- HRE-ketel / Smart Power System

Komende periode zal de marktintroductie van de HRE-ketel plaatsvinden. Streven is in Noord-Nederland een productielocatie te ontwikkelen.

Samen met o.m. de partijen die zich hebben verenigd in de Smart Power Foundation (Gasterra en grote ketelbouwers), energiebedrijven, kennisinstellingen en overheden zal een pakket worden opgesteld die tot een positief investeringsbesluit moet leiden. Het coördinatiebureau zal hierbij het regionale belang behartigen. Diverse financieringsopties worden verkend, waarbij het coördinatiebureau een ondersteunende rol vervult. Randvoorwaarden zullen worden gecreëerd die bij dragen tot productie van de HRE in Noord-Nederland. Hierbij wordt een nauwe link gelegd met het Smart Power System als sturingssysteem voor decentrale energieopties. Verder zal het coördinatiebureau zich richten op de realisatie van testlocaties en uitbouw van aanverwante kennisinfrastructuur en -faciliteiten (zie ook INES in hoofdstuk Kennis & Innovatie). Hiervoor zal o.m. een bemiddelende rol worden vervuld richting woningbouwcoöperaties, bedrijfsleven en lokale overheden.

Inzet coördinatiebureau:

- Behartigen van het regionale belang bij de realisatie van een productielocatie voor de HRE-ketel in Noord-Nederland;
- Ondersteuning / bemiddeling bij het verkrijgen van additionele financiering voor de eerste grootschalige marktintroductie van de HRE-ketel in Noord-Nederland;
- Bemiddeling richting overheden en woningbouwcoöperaties voor de plaatsing van de HRE-ketels en implementatie van het Smart Power System.

Beoogde resultaten medio 2008:

- Uitrol van een substantiële deel van de eerste generatie HRE-ketel in Noord-Nederland;
- Vergevorderde voorbereidingen voor de bouw van een productielocatie voor de Europese productie van de HRE-ketel in Noord-Nederland;
- Eerste pilot voor grootschalige toepassing van Smart Power System in Noord-Nederland.

B- Groen gas

De ontwikkeling van groen gas sluit nauw aan bij de regionaal-economische structuur van Noord-Nederland. Komende periode zal nadrukkelijk worden ingezet op verdere doorontwikkeling en introductie van groen gas.

Het coördinatiebureau zal het voortouw nemen om samen met bedrijven, belangenverenigingen en instanties een programma op te stellen voor gestructureerde realisatie van pilots en demo's voor de productie en toepassing van groen gas. Hierbij zullen dwarsverbanden worden gelegd tussen de agro-industrie en de energiesector. Aspecten als wet- en regelgeving, financiering, kennisinfrastructuur en coalitievorming zullen hierbij nadrukkelijk aan de orde komen. Het coördinatiebureau zal een regierol vervullen door partijen uit te lijnen, financieringsopties te verkennen, belangen te behartigen en marketingactiviteiten.

Inzet coördinatiebureau:

- Procesbegeleiding voor het formuleren van een gezamenlijk programma voor de introductie van groen gas, met onderliggende product-markt-combinaties;
- Ondersteunen / stimuleren van projectmatige invulling van het programma door informatieoverdracht, projectdefinitie, coalitievorming, verkenning van financiering, etc.;
- Lobby richting centrale overheid voor een passend stimuleringskader voor de introductie van groen gas.

Beoogde resultaten medio 2008:

- Breed gedragen programma voor groen gas, met 5 grootschalige industriële projecten en vele tientallen kleinere agro-projecten.

C- Biomassacluster

Bio-energie vormt een belangrijk thema voor Noord-Nederland. Bio Energie Noord is opgericht voor de ondersteuning van kleinschalige, toegepaste agro-energieprojecten door voorlichting, kennisontsluiting en coalitievorming.

Het coördinatiebureau richt zich op grootschalige / innovatieve bio-energieprojecten. Naast groen gas heeft dit betrekking op de productie van biobrandstoffen. De betrokkenheid bij deze projecten varieert. Een aantal projecten verloopt autonoom en een aantal wordt zelfstandig ontwikkeld waarbij het coördinatiebureau waar nodig ondersteuning biedt. Vanwege de projectspecifieke kenmerken en het regionaal-economische belang zullen een aantal projecten actief worden ondersteund. Dit betreft vooralsnog de biobrandstofproductie in Groningen (SuikerUnie), Wijster (Greenco) en op termijn wellicht Harlingen. Vooral de discussie rondom 1^e en 2^e generatie biobrandstoffen is hierbij cruciaal. Het coördinatiebureau zal zich inzetten om de projecten binnen dit kader gerealiseerd te krijgen.

Het Energietransitiepark Eemsdelta heeft een bijzonder positie in de biomassacluster. Hiermee kan een ontwikkelingsgebied worden gecreëerd voor versnelde realisatie van innovaties op het gebied van bio-energie. Samen met energiebedrijven, energie-intensieve industrie en (overheids) instanties zal dit concept worden uitgewerkt in een programma met technologische concepten, wet- en regelgeving, coalities en financieringsopties. Het platform Groene Grondstoffen (EZ) heeft opdracht verstrekt om de mogelijkheden rondom dit thema in Noord-Nederland inzichtelijk te maken. Deze opdracht wordt uitgevoerd door een externe partij en dient als basis voor de verdere positiebepaling op dit thema.

Inzet coördinatiebureau:

- Bewaking en waar nodig ondersteunen van de zelfstandig opererende biobrandstof projecten;
- Actief ondersteunen van de projecten in Groningen en Wijster (en eventueel Harlingen) bij het vaststellen van de projectvoorwaarden, verkrijgen van financiering en draagvlak / regionale betrokkenheid;
- Opstellen van een biobrandstof visie voor plaatsing van de projecten in het kader van de 1^e en 2^e generatie biobrandstoffen;
- Procesbegeleiding voor het uitwerken van het concept voor het Energie Transitie Park Eemsmond als incubator voor grootschalige bio-energie innovaties;

Beoogde resultaten medio 2008:

- 3 tot 4 productielocaties voor biobrandstoffen en 3 grote locaties in ontwikkeling;
- ETP Eemsmond programma met bindende werkafspraken, financiering en organisatie;
- Contouren voor programmatische inzet op het thema groene grondstoffen.

D- Duurzame mobiliteit

Zowel op het gebied van alternatieve brandstofproductie als -afzet zijn diverse projecten in ontwikkeling. Komende periode staat vooral begeleiding van de brede marktintroductie centraal.

In eerste instantie betekent dit verdere realisatie van afnamepunten. Het coördinatiebureau zal de realisatie van minimaal 10 afnamepunten voor aardgas bewaken. De uitvoering hiervan is in handen van een consortium met o.m. DutCH4 en Ballast Nedam. Tevens zal de realisatie van Green Planet nabij Pesse (Doorten) worden ondersteund.

Naast promotie van alternatieve brandstoffen bij 'fleetowners' is het ook noodzakelijk het brede publiek te stimuleren. Gezien de omvang en specialisatiegraad zal dit niet door het coördinatiebureau worden uitgevoerd. Het coördinatiebureau heeft samen met o.m. Fryslân, Leeuwarden, het platform Duurzame Mobiliteit en de mobiliteitssector het initiatief genomen een Katalysatorcentrum Duurzame Mobiliteit op te richten. Hiermee kan brede introductie van alternatieve motorbrandstoffen worden gestimuleerd door voorlichting, promotie en bundeling van kennis. Het coördinatiebureau zal ondersteuning verlenen bij het uitwerken van het concept, verkrijgen van financiering en aanhaking van (regionale) partners.

Daarnaast wordt met noordelijke overheden gewerkt aan een visiedocument dat als leidraad moet dienen voor de ontwikkeling van de individuele projecten op het gebied van duurzame mobiliteit. Aan de hand hiervan kunnen verschillende product-markt-combinaties doeltreffender worden ondersteund en in een breder kader worden geplaatst. Hierbij zal een taakverdeling worden geformuleerd tussen de verschillende instanties / organisatie die bij de uitbouw van het duurzame mobiliteitsthema in het Energy Valley gebied betrokken zijn.

Inzet coördinatiebureau:

- Bewaking en waar nodig ondersteuning van de realisatie van minimaal 10 afnamepunten voor aardgas in Noord-Nederland en Green Planet;
- Procesbegeleiding voor de realisatie van een Katalysatorcentrum Duurzame Mobiliteit voor marktstimulering gebruik alternatieve motorbrandstoffen;
- Samen met noordelijke overheden definiëren van een visiedocument voor ontwikkeling van product-markt-combinaties op het gebied van duurzame mobiliteit;

Beoogde resultaten medio 2008:

- Breed netwerk van tankstations voor aardgas en biofuels en groeiend aantal commerciële en particuliere gebruikers;
- Katalysatorcentrum Duurzame Mobiliteit als nationaal aanjaagcentrum voor gebruik van alternatieve motorbrandstoffen.

E- Waterstof

Waterstof wordt als belangrijke toekomstige energiedrager beschouwd. Om voorop te lopen in deze lange termijn ontwikkeling is het gewenst nu te starten met onderzoek- en ontwikkeling projecten. Het gebied ECN / Wadden is voorgedragen als nationaal experimenteerruimte voor waterstof. Hiervoor zal de Rijksoverheid om structurele financiering worden verzocht waarbinnen individuele projecten en experimenten kunnen plaatsvinden. ECN is hierbij 'lead partner'. Het coördinatiebureau zal op verzoek van ECN een faciliterende rol vervullen.

Inzet coördinatiebureau:

- Ondersteuning van ECN bij de uitwerking van het experimenteergebied waterstof.

Beoogde resultaten medio 2008:

- Diverse demoprojecten voor toepassing van waterstof in de Waddenregio met ondersteunend onderzoeksprogramma vanuit ECN.

F- Windenergie

Econcern, ATO en de provincie Noord-Holland hebben zich verenigd in DarwinD om de direct drive technologie voor offshore windenergie verder door te ontwikkelen. Op basis hiervan kan een stuwend windcluster in Noord-Nederland gestalte worden gegeven. Uitbouw van onderzoek, opleidingen, testlocaties, onderhoudsfaciliteiten, etc. is hierbij van belang. Gekeken wordt naar mogelijkheden voor een onshore testlocatie voor de direct drive technologie. Daarnaast worden voorbereidingen getroffen voor realisatie van een productie / assemblage locatie voor de offshore windmolens.

De ontwikkeling van DarwinD verloopt zelfstandig. Directe projectmatige betrokkenheid vanuit het coördinatiebureau is hierbij niet noodzakelijk. Het coördinatiebureau zal het consortium ondersteunen bij het verkrijgen van draagvlak en financiële steun en bewaakt de regionale betrokkenheid. Daarnaast zal het coördinatiebureau bemiddelend optreden bij de realisatie van windparken in Noord-Nederland, door een objectieve schakel te vormen tussen betrokken bedrijfspartijen en lokale overheden.

Inzet coördinatiebureau:

- Waar nodig ondersteuning van DarwinD bij het realiseren van een onshore testlocatie en productielocatie voor de Direct Drive turbines;
- Bewaking van de regionale betrokkenheid bij de ontwikkeling van de windcluster rondom DarwinD;
- Bemiddeling naar regionale overheden voor realisatie van additionele windparken.

Beoogde resultaten medio 2008:

- Onshore pilot DarwinD en productielocatie voor offshore windmolens in voorbereiding.

G- Smart Energy Systems

Ontwikkeling van Blue Energy (energie uit zoet en zout water) wordt uitgevoerd door REDstack (consortium van bedrijven en kennisinstellingen Wetsus). Tocardo (getijdenenergie) wordt tevens door een consortium ter hand genomen. Het coördinatiebureau ondersteunt deze ontwikkelingen op de achtergrond door middel van lobby voor financiële ondersteuning.

Onder de noemer Sensor Universe wordt door diverse partijen inzet gepleegd de sensorcluster uit te bouwen. Het coördinatiebureau fungeert als gesprekspartner voor clusteruitbouw en bewaking van het energithema in het te formuleren werkprogramma.

In het verlengde van Grounds for Change heeft Fryslân geld vrij gemaakt voor realisatie van een aantal ruimtelijke energievisies op gemeente niveau. Deze visies zullen namens Energy Valley door een extern bureau worden opgesteld. Daarnaast zijn ook Drenthe en Groningen gestart met het definiëren van ruimtelijke energievisies. Het coördinatiebureau is niet actief bij de uitvoering betrokken, maar zal de afstemming tussen de verschillende initiatieven bewaken.

Op Europapark Coevorden-Emlichheim doen zich diverse energieopties voor. Het grensoverschrijdende karakter biedt kansen om een onderscheiden profiel op te bouwen. Het coördinatiebureau zal een startnotitie laten opstellen, op basis waarvan lokale bedrijven en instanties worden betrokken.

Met de gemeente Groningen wordt samengewerkt om de ambitie voor duurzame stad 2030 gestalte te geven. Hiervoor zal het coördinatiebureau de nodige input / contacten inbrengen. Nadruk zal liggen op implementatie / uitrol van energie-innovaties.

Inzet coördinatiebureau:

- Bewaking en waar nodig ondersteuning van Blue Energy en Tocardo;
- Verankering van energiethema in werkprogramma voor Sensor Universe;
- Bewaking van afstemming tussen verschillende ruimtelijke energievisies;
- Op basis van een extern op te stellen visiedocument regionaal draagvlak creëren voor uitwerking van de energieopties op Europapark Coevorden-Emlichheim;
- Integratie van economisch wenselijke energie-innovaties in de energieambitie voor de stad Groningen.

Beoogde resultaten medio 2008:

- Opschaling demo's Blue Energy en Tocardo, pilots in voorbereiding;
- Ruimtelijke energievisies voor 7 tot 12 gemeenten in Noord-Nederland, overkoepelend visie voor de totaalregio in voorbereiding;
- Integrale energievisie Europapark met concept, financieringvoorstel en organisatiemodel;
- Actieprogramma met eerste implementatieprojecten voor uitwerking ambitie van duurzame stad Groningen 2030

Transitiemiddelen

Het 'Energietransitieprogramma Waddenfonds – *Wegen in de Vallei*' geeft een leidraad voor projectmatige aanwending van middelen uit het waddenfonds die aansluiten bij de regionale kerncompetenties en maximaal bijdragen aan uitbouw van de noordelijke energiecluster.

Het coördinatiebureau zal samen met bedrijfspartijen concrete projectvoorstellen definiëren en voorbereiden voor indiening. Hierbij zal de nadruk liggen op projecten die aansluiten bij de bovengenoemde transitiethema's. Omwille van het draagvlak zal voor de eerste tranche ook nadrukkelijk worden gekeken naar opties voor projectrealisatie in de waddenregio.

Naast aanspraak op het Waddenfonds zal de komende periode wederom inzet worden gepleegd om projectmatig aanspraak te maken op reguliere transitie- en innovatiemiddelen. Ook hier zal de rol worden vervuld van procesaanjager en trechter voor regionale initiatieven. Daarnaast zal een aantal geïnitieerde projecten uit 2006 in de loop van de komende periode in uitvoering worden genomen.

Inzet coördinatiebureau:

- Ondersteuning van bedrijfspartijen / initiatiefnemers bij de definiëring van passende projectvoorstellen voor het Waddenfonds met een focus op de prioritaire transitiethema's;
- Procesvoorbereiding en -begeleiding voor het indienen van concrete projectvoorstellen in het kader van reguliere transitiemiddelen met een focus op de prioritaire transitiethema's;
- Bewaking en waar nodig ondersteuning van de uitvoering van in de vorige fase ingediende transitieprojecten.

Beoogde resultaten medio 2008:

- 8 tot 10 lopende projecten in het kader van het reguliere transitie- en innovatiebeleid en 10 tot 12 projecten in voorbereiding;
- 3 tot 5 lopende projecten in het Waddenfonds en 5 tot 7 projecten in voorbereiding;

5. Kennis & Innovatie

De afgelopen periode zijn diverse kennisinitiatieven verder tot wasdom gekomen. De afstemming tussen de kennisinitiatieven kan nog wel worden verbeterd. Hier is voor de komende periode een taak weggelegd voor het coördinatiebureau. Daarnaast doen zich enkele nieuwe mogelijkheden voor die de kennisinfrastructuur versterken waarbij actieve ondersteuning gewenst is.

Kennisaccumulatie

Het coördinatiebureau heeft het initiatief genomen de lopende kennisinitiatieven beter op elkaar af te stemmen (profilering, marketing, samenwerking, etc.). De stad Groningen neemt hierbij, gezien het grote aantal initiatieven, een bijzondere positie. Daarvoor is het coördinatiebureau aangesloten bij het Akkoord van Groningen waarbij RuG, HG en de gemeente Groningen zich hebben verenigd om de kennispositie verder uit te bouwen. Energie is een prominent thema die hierbij verder zal worden uitgewerkt. Met het Energy Delta Institute wordt op marketinggebied en de ontwikkeling van nieuwe opleidingen nauw samengewerkt. Met Value in the Valley wordt gekeken naar een werkbare methode om potentiële projecten vanuit Energy Valley en/of TCNN door de studenten te laten uitvoeren. Dit zal de komende periode worden gecontinueerd.

Energy Delta Convention

De Energy Delta Convention 2007 zal een gezamenlijke inspanning van EDReC, EDI en Energy Valley worden. De ambitie is dit event uit te bouwen tot hét internationale energie(kennis)congres in (Noord-)Nederland. Het coördinatiebureau zal een specifiek programmaonderdeel invullen. Daarnaast zal het bedrijfsleven nadrukkelijker bij het congres worden betrokken (bijv. via een bedrijven- en banenmarkt) om de wisselwerking met de academische wereld te stimuleren.

GrASp

Het EDReC is de afgelopen periode bezig geweest met de vormgeving van het Gas research And Sustainability program dat per 1 januari 2007 van start is gegaan. De financiering niet volledig veiliggesteld. Het coördinatiebureau zal betrokken partijen ondersteunen bij het verkrijgen van financiering door ondersteuning bij de belangenbehartiging / lobby. GrASp vormt een uitstekend vehikel voor nadere samenwerking tussen RuG, HG en ECN. Op projectbasis is reeds sprake van de nodige samenwerking. Streven is om daarnaast tevens tot meer structurele uitwisseling van kennis en expertise te komen. GrASp biedt hiervoor goede aanknopingspunten..

INES

Gasunie, HG en TNO hebben het Innovatiecentrum voor Energiesystemen (INES) opgericht. In het kader hiervan zal een testruimte worden gerealiseerd, praktijkproeven worden gestart en studenten worden opgeleid rond decentrale energiesystemen. Dit is ondersteund de ontwikkeling van de HRE-ketel en het Smart Power System. Het coördinatiebureau zal de verdere invulling van het INES en de achterliggende initiatieven ondersteunen, door dwarsverbanden te leggen met lopende en nieuwe projecten die binnen dit instituut kunnen worden opgepakt.

Upstream Academy

Het coördinatiebureau zal de komende periode de contouren / programma voor een nieuwe HBO-opleiding olie & gas engineer vormgeven. Uitgangspunt hierbij is het curriculum van het voormalige Instituut voor Petroleum en Gastehnologie 'Noorder Haaks'. Gestreefd wordt naar een bundeling van HBO-kennis omtrent de winning, transport en verwerking van olie en gas in Assen (o.a. boor- en procestehnologie, onderhoud- en milieutechnologie, etc.). HG zal de accreditatie verzorgen en de gemeente Assen faciliteren. Naast het aanbieden van een opleiding op nationaal niveau zal via de Upstream Academy ook de internationale markt worden bediend. Hiervoor zal nauw worden samen gewerkt met EDI.

Executive Master Finance & Control

NAM en Shell zijn samen met de RuG, Energy Delta Institute en Price-Waterhouse-Coopers betrokken bij het opzetten van een nieuwe opleiding 'financial controller' voor de olie & gasindustrie. In dit kader zal de NAM inspanningen verrichten in de vorm van inhoudelijke / personele inbreng. Overeengekomen is de NAM inbreng via Energy Valley te laten verlopen. Hiermee zal de opleiding nadrukkelijk onder de vlag van Energy Valley worden vormgegeven.

Energy Valorizer

Samen met o.m. HG, RuG en diverse banken wordt een 'Energy Valorizer' aanvraag voorbereid voor de Subsidieregeling KennisExploitatie. Hiermee kan een organisatie worden gerealiseerd dat actief kan screenen naar projectideeën in combinatie met nieuw ondernemerschap. Tevens kan steun worden geboden bij octrooiaanvraag, administratie, coalitievorming, leningen, etc. Het beschikbaar stellen van starterskapitaal voor nieuwe bedrijfsactiviteiten maakt hier specifiek onderdeel van uit. De komende periode zullen de randvoorwaarden voor de Energy Valorizer worden uitgewerkt om begin 2007 een definitieve voorstel in te dienen bij SKE. Voornemen is hiervoor een aparte entiteit op te richten die onder auspiciën van Energy Valley, met een eigen financieringstructuur, hier invulling aan kan geven.

Inzet coördinatiebureau:

- Faciliteren van de afstemming tussen de noordelijke energie kennisinitiatieven teneinde de synergie te bevorderen;
- Betrokkenheid bij de uitwerking van het energietheema in het kader van het Akkoord van Groningen;
- Medeorganisatie van het Energy Delta Convention 2007;
- Ondersteuning van het consortium dat bezig is met de realisatie van GrASp bij het verwerven van (inter)nationale steun en financiering;
- Verdere uitwerking van de samenwerking en projectmatige betrokkenheid van ECN;
- Samen met o.m. NAM, Assen en EDI vormgeven van een Upstream Academy voor olie- en gasingenieur;
- Inhuur van externe kennis voor de vormgeving van de Executive Master Finance & Control voor de olie & gassector;
- Ondersteuning van de initiatiefnemers van INES bij verdere uitbouw;
- Procesbegeleiding voor het opzetten van de Energy Valorizer die namens Energy Valley de kennisvalorisatie uit de kennisinstellingen kan ondersteunen.

Beoogde resultaten medio 2008:

- Complementair palet aan energieopleidingen met gemeenschappelijke marketing en verkenning voor overkoepelend programma;
- Nauwe samenwerking tussen TCNN en Energy Valley voor het betrekken / uitbouw regionale MKB;
- Energy Delta Convention als prominent (inter)nationaal energievent met minimaal 500 bezoekers, waarvan de helft internationaal;
- Sluitende financiering voor GrASp en opbouw van het onderliggende onderwijs- en onderzoeksprogramma;
- Europees toonaangevend kenniscentrum voor decentrale energiesystemen met onderliggende pilots en demo's;
- Eerste cursusronde van de Upstream Academy en volwaardige HBO opleiding in voorbereiding, start met eerste opleidingsjaar executive master finance & control;
- Apart functionerend Energy Valorizer apparaat, met eerste 4 tot 6 spin-offs in opstartfase.

6. Organisatie & Financiën

De huidige Energy Valley organisatie is volledige geformaliseerd. Op basis van de huidige bezetting zal de inzet voor de werkingsperiode worden ingevuld binnen het gestelde budget. Daarnaast is er ruimte om voor specifieke onderdelen (op ad hoc basis) ondersteuning in te huren.

Financiële administratie & rapportage

In overleg met de financiële commissie is besloten de financiële administratie niet langer door de NOM te laten uitvoeren, maar hier zelf invulling aan te geven. Hiervoor zal een administrateur worden aangetrokken. Samen met de administrateur zal een sluitend financieel rapportagesysteem worden opgesteld. Op basis hiervan zal de jaarrekening 2006 en begroting voor de resterende werkingsperiode (tot medio 2008) worden opgesteld. Bewaking van de uitgaven en inkomsten vergt continue inzet. Daarnaast zal extra inzet worden gepleegd voor het tijdig verkrijgen van de resterende financiële bijdrage van SNN uit Energy Valley I.

Energy Valley Platform

In december 2006 is het Energy Valley Platform gestart (circa 30 platformleden). Intensief zal worden ingezet op de invulling van het jaarprogramma en uitbreiding van het ledenbestand. Voor uitvoering van operationele / administratieve taken van het Energy Valley Platform is additionele ondersteuning aangetrokken in de persoon van mw. **5.1.2e**. De financiering hiervan zal (deels) uit de opbrengsten van het platform komen. Daarnaast zal zij worden ingezet voor algemene communicatietaken en voor secretariële ondersteuning aan Energy ValORIZER.

Competence centres

Voor ondersteuning van kleinschalige bio-energie opties is Bio Energie Noord opgestart onder auspiciën van Energy Valley. Dit project kent een eigen financieringsstructuur en heeft een looptijd tot en met juli 2008. Met o.m. Friesland, Leeuwarden, platform duurzame mobiliteit en de mobiliteitsector wordt een katalysatorcentrum duurzame mobiliteit opgetuigt. Dit centrum moet duurzame mobiliteit in Energy Valley verband stimuleren en zal opereren onder auspiciën van Energy Valley op basis van eigen financiering.

Evaluatie en vervolg

Voorgesteld wordt de resultaten van vier jaar Energy Valley te evalueren aan de hand van een externe effectstudie. Deze effectstudie kan als input dienen voor definiëring van Energy Valley fase III. Het coördinatiebureau kan op basis hiervan met de Raad van Toezicht en de provincies een voorstel voor vervolg formuleren. Streven is om begin 2008 duidelijkheid te hebben over een eventueel vervolg en de vorm, inhoud en de financiering daarvan.

Samenwerking Pieken in de Delta

Het regionaal-economische beleid van Noord-Nederland kenmerkt zich door de sleutelgebieden energie, water en sensortechnologie. Hoewel projectmatige sprake is van samenwerking zal de komende periode vanuit het coördinatiebureau nadrukkelijk worden ingezet op een nauwere verankering tussen de thema's. Hiervoor zal met Wetsus en SENSORE Universe werkafspraken worden gemaakt over gemeenschappelijke onderwerpen en gezamenlijke inzet.

Europese positionering

Afgelopen periode is gebleken dat de provincies geen invulling kunnen geven aan toegezegde ondersteuning voor de verkenning van Europese opties in het kader van Energy Valley. Hierdoor kan door het coördinatiebureau geen directe inzet worden gepleegd op realisatie van projecten in Europees verband. Verdere positionering op Europees niveau wordt wel cruciaal geacht zodat andere wegen zijn verkend.

In dit verband is adviesbureau PNO gevraagd een 'matchmaking' studie uitvoeren naar potentiële projecten en mogelijkheden voor Europese financiering. Dit moet resulteren in 6 tot 12 ruwe projectideeën, met achterliggende partners, financieringsopties en vervolgstappen. Op basis waarvan de partners kunnen worden benaderd voor concrete projectuitwerking. De kosten en uitwerking voor de verkennende studie worden gedragen door Energy Valley, RuG, HG en PNO. De concrete projectuitwerking komt ten lasten van de projectpartners.

Huishoudelijke taken

De bestaande overlegstructuren zullen gecontinueerd worden. Informatieoverdracht zal plaatsvinden naar de Raad van Toezicht (4 x per jaar), het Gedeputeerden Overleg (2 x per jaar) en de Begeleidingsgroep (12 x per jaar). Daarnaast is er tweewekelijks een groot werkoverleg waar naast het coördinatiebureau ook een aantal externen aanschuiven op operationele zaken te bespreken. Het coördinatiebureau zal tevens de inhoudelijke en financiële verslaglegging uitvoeren (4 x per jaar).

Inzet coördinatiebureau:

- Aanstellen van een eigen financiële administrateur en rapportage systeem;
- Uitbouw van de leden van het Energy Valley Platform;
- Bewaking van de voortgang van Bio Energie Noord en ondersteuning bij de realisatie van een Katalysatorcentrum Duurzame Mobiliteit;
- Laten uitvoeren van een externe evaluatie naar de behaalde resultaten en opstellen voorstel voor vervolgfase;
- Definiëren van werkafspraken tussen de sleutelgebieden energie, water en sensoren;
- Samen met RuG, HG en PNO procesbegeleiding voor het opstellen / definiëren van potentiële Europese projectopties;
- Uitvoering van de huishoudelijke taken van de stichting.

Beoogde resultaten medio 2008:

- Realisatie van gestelde werkinzet binnen het beschikbare budget;
- Goed geëquipeerd en zelfstandig opererend organisatiestructuur voor de stichting Energy Valley, inclusief eigen financiële administratie en rapportagesysteem;
- Minimaal 150 deelnemers aan het Energy Valley Platform met een toonaangevend circuit van congressen en bijeenkomsten;
- Zelfstandig opererende organisaties voor ondersteuning van kleinschalige agro-energie projecten (Bio Energie Noord) en marktintroductie van alternatieve motorbrandstoffen (Katalysatorcentrum Duurzame Mobiliteit);
- Evaluatie van Energy Valley I & II en breed gedragen voorstel voor Energy Valley III;
- Gemeenschappelijke visie over de samenwerking tussen de Noord-Nederlandse sleutelgebieden energie, water en sensortechnologie;
- 2 tot 3 concrete grootschalige projectenvoorstellen (inclusief uitvoerende coalities) ingediend voor Europese financiering.

Bijlage B:
Rapportage activiteiten Energy Valley in het kader van de subsidievoorwaarden van de gemeente Groningen

Bijlage B.

Overzicht resultaten aandachtsgebieden Energy Valley voor de gemeente Groningen.

Duurzame mobiliteit.

Het coördinatiebureau heeft zich afgelopen periode zeer intensief ingezet om realisatie van OV op aardgas in de stad Groningen gestalte te geven. Hier was, mede door het coördinatiebureau, in de vorige fase ook een subsidiebijdrage vanuit SenterNovem voor verkregen. Om diverse redenen is realisatie van aardgasbussen in de stad nog niet van de grond gekomen. Komende periode zal hier blijvend inzet op worden gepleegd.

Het coördinatiebureau is daarnaast nauw betrokken geweest bij de realisatie van een aardgastankstation in de stad Groningen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een subsidiebijdrage die mede door het coördinatiebureau is verkregen. In het verlengde hiervan wordt overleg gevoerd om het gemeentelijke wagenpark te verduurzamen. Dit zal in de komende periode gecontinueerd worden.

Energie uit biomassa/afval.

Afgelopen periode zijn belangrijke stappen voorwaarts gezet voor de productie van bio-ethanol en groen gas bij de SuikerUnie in de stad Groningen. Het coördinatiebureau speelt hierbij de rol van procesbegeleider. Met SuikerUnie, gemeente en provincie Groningen is een bijdrage vanuit de regeling Besluit Subsidies Regionale Investeringsprojecten (BSRI) van 10 miljoen euro verkregen. Hiermee is realisatie een stuk dichterbij gekomen. Daarnaast wordt intensief gekeken naar additionele financieringsopties. Hierbij is positionering in de landelijke discussie rondom 1e en 2e generatie biobrandstoffen cruciaal. Het coördinatiebureau zal komende periode dit blijvend ondersteunen en als procesbegeleider optreden.

Bio Energie Noord is opgericht en vanuit de stad Groningen haar activiteiten gestart. Een deel (35 duizend euro) van de gemeentelijke bijdrage aan Energy Valley is conform beschikking bestemd en gereserveerd voor Bio Energie Noord.

Energie in de bebouwde omgeving.

Het coördinatiebureau heeft zitting genomen in de werkgroep van het Akkoord van Groningen. Van hieruit zal mede invulling worden gegeven aan de ambities van gemeente Groningen om uit te groeien tot meest duurzame stad 2025. Voor realisatie van (praktijk)testen, onderzoek en onderwijs rondom onder meer de Hoog Rendement Electra-ketel hebben TNO, Hanzehogeschool en Gasunie het Innovatiecentrum voor Energiesystemen (INES) in Groningen opgericht. Het coördinatiebureau is, mede in het kader van INES, met woningbouwcoöperaties in de stad in gesprek voor de plaatsing van de eerste generatie HRE-ketels.

Kennisontwikkeling.

Naast de reguliere netwerkbijeenkomsten die afgelopen periode mede in Groningen hebben plaatsgevonden zal Energy Valley dit jaar optreden als medeorganisator voor de Energy Delta Convention Groningen. Met EDReC en EDI wordt de conventie nadrukkelijk uitgebouwd tot hét internationale energiecongres in (Noord-)Nederland. Hiermee wordt de positie van Groningen als energiestad versterkt.

Het coördinatiebureau is, via NAM, betrokken bij de realisatie van een Executive Master of Finance and Control for the Petroleum Industry bij de RuG. Samen met o.m. Hanzehogeschool, Gasunie en diverse banken wordt een aanvraag voor de regeling Subsidie Kennis Exploitatie voorbereid. Hiermee wordt een instrumentarium voor screening, scouting en financiering van kennisvalorisatie uit kennisinstellingen ontwikkeld. Dit wordt ondergebracht in de Energy Valorizer die als aparte organisatie gaat opereren vanuit Groningen. Hiermee wordt een sterke impuls aan de stimulering van nieuwe energiebedrijvigheid in Groningen.

Clustering bedrijven.

Diverse partijen hebben afgelopen periode bij het coördinatiebureau te kennen gegeven zich bij Energy Valley te willen huisvesten. Naast Biopower en TietoEnator hebben Ecofys en Energy Development Partner zich bij Energy Valley gevoegd. Het coördinatiebureau is in gesprek met de verhuurder voor meer ruimte om verdere clustering in het gebouw mogelijk te maken en om meerdere partijen een plek te kunnen bieden. Hiermee is een energieverzamelgebouw aan het ontstaan in Groningen.